

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 8. června 2021 v trestní věci odsouzeného: [REDAKCE], o stížnosti **státního zástupce** Okresního státního zastupitelství v Liberci proti usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 6.5.2021, č.j. 6 PP 47/2021-44,

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. řádu se napadené usnesení **zrušuje** a nově se **rozhoduje tak**, že se podle § 88 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku žádost odsouzeného [REDAKCE] o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 1428 dní jako zbytku trestu z původně uloženého v trvání 13,5 roku rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 6. 4. 1995, sp.zn. 10 T 52/94, z jehož výkonu byl podmíněně propuštěn usnesením Okresního soudu Brno – Venkov ze dne 18. 3. 2003, sp.zn. 1 PP 33/2003, a jehož výkon mu byl nařízen usnesením Okresního soudu Brno – Venkov ze dne 9. 1. 2009, sp.zn. 1 PP 33/2003, **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením bylo soudem prvního stupně podle § 88 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku rozhodnuto o podmíněném propuštění odsouzeného z výkonu shora uvedeného trestu, a to za současného stanovení zkušební doba v trvání pěti let a uložení povinnosti podrobit se vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy. Zároveň soud prvního stupně přijal záruku Apoštolské církve, křesťanského sboru Liberec, za dovršení nápravy odsouzeného.
2. Proti tomuto usnesení podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Liberci (dále jen státní zástupce) stížnost v neprospěch odsouzeného, kdy soudu prvního stupně vytknul, že se dostatečným způsobem při posouzení důvodnosti návrhu odsouzeného nezabýval faktickým chováním odsouzeného před dodáním k výkonu trestu odnětí svobody. V této souvislosti zdůraznil, že odsouzený již byl v minulosti podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, kdy se však ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu neosvědčil, neboť se dopustil opakovaně majetkové trestné činnosti, a to i v zahraničí, a dovykonání uloženého trestu se vyhnul tím, že uprchl do zahraničí a takto se opětovnému nástupu výkonu trestu účinně vyhýbal po dobu okolo 10 let. Dále namítl, že z těchto důvodů nebylo možno přezkoumat argumentaci obžalovaného, že od spáchání poslední zaznamenané trestné činnosti v opise rejstříku trestů vede řádný život, neboť nebyla opatřena zpráva ke způsobu vedení života odsouzeným v cizí zemi, kde se výkonu trestu vyhýbal, a po dobu takřka 6 let odsouzený vykonával uložené nepodmíněné tresty. K obecným podmínkám pro účast na institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody státní zástupce poukázal na judikaturu Ústavního soudu ČR. K nabídnuté záruce za nápravu odsouzeného státní zástupce namítl, že z vyjádření zástupce církve nenabyl dojmu, že by si byl vědom podstaty daného institutu, neboť toliko účast odsouzeného na bohoslužbách nemůže naplnit limity ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) tr. řádu. Ze všech těchto důvodů státní zástupce uzavřel, že si odsouzený příkladným výkonem trestu vytváří podmínky pro účast na institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, nicméně je třeba na něj ještě působit po další dobu jeho výkonem, a to ke zjištění

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Plhalová.

upřímnosti jeho nápravy. Závěrem stížnosti navrhl, aby bylo napadené usnesení soudu prvního stupně zrušeno a žádost odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu zamítnuta.

3. Z podnětu včas podané stížnosti odvolací soud podle § 147 odst. 1 tr. řádu přezkoumal správnost všech výroků napadeného usnesení, řízení usnesení předcházející a dospěl k těmto závěrům.
4. Pokud se týká řízení, které vynesení napadeného rozhodnutí předcházelo, krajský soud žádná pochybení soudu prvního stupně neshledal. Návrh odsouzeného na podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody byl projednán ve veřejném zasedání, o jeho konání byl odsouzený vyrozuměn s dostatečným časovým předstihem, kdy bylo zachováno jeho právo na přípravu k veřejnému zasedání. Veřejné zasedání proběhlo v přítomnosti odsouzeného, byl mu dán prostor k vyjádření a soud prvního stupně provedl relevantní důkazy pro posouzení věci. Napadené rozhodnutí bylo vyhlášeno a odůvodněno v přítomnosti procesních stran, a stranám byl dán prostor k vyjádření stran opravného prostředku, kterého ostatně státní zástupce využil. Státní zástupce je pak ve smyslu ustanovení § 142 odst. 1 tr. řádu oprávněn podat stížnost i v neprospěch odsouzeného. Z obsahu spisu bylo krajským soudem zjištěno, že stížnost státního zástupce byla doručena odsouzenému a ten měl tak možnost se před rozhodnutím stížnostního soudu eventuálně k námitkám státního zástupce, pojatým do předmětné stížnosti, vyjádřit.
5. Z koncepce ustanovení § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku vyplývá, že odsouzený by musel splňovat kumulativně všechny tři podmínky, s nimiž zákonodárce spojuje možnost podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, aby bylo možno vyhovět jeho žádosti. Krajský soud dále považuje za potřebné zdůraznit, že zákonná úprava institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nezakládá povinnost soudu propustit z výkonu trestu každého odsouzeného, který o to požádal, vykonal určitou část z uloženého trestu a je přesvědčen, že institut podmíněného propuštění je aplikovatelný právě ve vztahu k jeho případu. Institut podmíněného propuštění není ze strany odsouzených nárokovatelný, ale je prostředkem dobrodiní ve vztahu k pachatelům trestné činnosti, kteří mají snahu po nápravě, a došlo k jejich resocializaci v takové míře, že lze od nich s vysokou mírou pravděpodobnosti očekávat, že povedou řádný život. Jde tak o institut výjimečný, který má zmírnit trest u těch odsouzených, kteří vykonávají trest příkladně, mají upřímnou snahu po nápravě a netvoří defakto žádné riziko pro společnost stran dalšího závadového jednání. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody se tak aplikuje u odsouzených, u nichž došlo k naplnění účelu trestu ještě před jeho samotným výkonem. Neméně důležitá je u osoby odsouzeného predikce řádného způsobu života. Soudy tak jsou povinny hodnotit určité sklony odsouzeného k páčání trestné činnosti, neboť účelem uloženého nepodmíněného trestu odnětí svobody je mimo prevence individuální rovněž prevence generální, tedy ochrana společnosti před závadovým jednáním pachatelů trestné činnosti.
6. Soud prvního stupně na základě provedeného dokazování nejprve dospěl ke správnému závěru, že odsouzený již vykonal potřebnou část trestu odnětí svobody, která v tomto případě činí, s ohledem na skutečnost, že odsouzený již byl dříve ve výkonu trestu odnětí svobody a byl odsouzen za zvláště závažný zločin, výkon alespoň dvou třetin z uloženého trestu. Odsouzený tak ve věci splňoval první (časovou) podmínku pro účast na podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.
7. K podmínce polepšení je nutno uvést, že odsouzený si soustavně od dodání do výkonu trestu odnětí svobody svým přístupem k plnění povinností a absolvování resocializačních programů vytváří podmínky pro vedení řádného způsobu života na případ výstupu z výkonu trestu. V tomto směru je jeho přístup k výkonu trestu možno bez jakýchkoliv výhrad označit za zcela příkladný. Nicméně i přesto musí krajský soud akcentovat námitky zmíněné státním zástupcem

v průběhu projednávání žádosti odsouzeného v řízení před soudem prvního stupně a v podané stížnosti. Odsouzený sice prokazuje od dodání k výkonu trestu odnětí svobody snahu po nápravě, nicméně je třeba si uvědomit, že se jedná o zcela specifické prostřední, v němž se takto řádně chová, když v době pobytu na svobodě po předchozím podmíněném propuštění z výkonu trestu naopak odsouzený prokázal trvalejší a opakovaný despekt k principům právního řádu. Ostatně odsouzený se zcela účelově po značnou dobu výkonu trestu odnětí svobody, tedy výkonu jeho zbytku, vyhýbal, když uprchl do zahraničí. Krajský soud musí rezervovaně přistoupit i k prohlášení, že se odsouzený změnil a uvědomil si, že takto nemůže fungovat po zbytek života, a proto se vrátil do ČR s vědomím, že bude veden k výkonu zbytku trestu. Kdyby tato úvaha odsouzeného byla upřímná a pravdivá, pak by mu nic nebránilo v tom, se po návratu na území ČR vydat orgánům činným v trestním řízení. Odsouzený však na území ČR pobýval několik měsíců, než byl orgány činnými v trestním řízení do výkonu trestu dodán. Odsouzený tak projevoval despekt k principům právního řádu po mnoho let, pakliže byl v roce 1995 odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody za zvlášť závažnou trestnou činnost, po podmíněném propuštění z výkonu trestu spáchal opakovaně další majetkovou trestnou činnost a v důsledku nařízení zbytku nevykonaného trestu v letech 2008 až 2018 pobýval mimo území ČR z důvodu vyhnutí se svým povinností vyplývajícím z rozhodnutí soudu. Za takové situace pak krajský soud musí konstatovat, že upřímnost nápravy odsouzeného ve výkonu trestu nelze bez dalšího posuzovat ve vztahu ke krátkému údobí jeho výkonu, ale po delší období, než po kterém soud prvního stupně uzavřel, že došlo k nápravě odsouzeného. I ze zprávy Vězeňské služby ČR vyplývá, že otázka nápravy odsouzeného je do určité míry, s ohledem na výše uvedené, otevřená. Odsouzený má dle krajského soudu zjevně velkou motivaci v podobě návratu ke své rodině, aby příkladným výkonem trestu odnětí svobody prokázal svoji nápravu. Krajský soud se však plně ztotožnil s námitkami státního zástupce, že takovou nápravu musí s ohledem na okolnosti případu prokazovat po delší dobu, než jak činil dosud. Ve výše rozvedených souvislostech je tedy k prohlášení odsouzeného o nápravě a připravenosti vést řádný život třeba přistupovat se zvýšenou měrou kritičnosti a rezervovanosti, neboť přísliby odsouzeného nemusejí vždy korespondovat jeho faktickému způsobu života na svobodě. Smyslem institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody totiž není propustit předčasně z výkonu trestu na svobodu automaticky každého odsouzeného bez zřetele k tomu, jaká je prognóza jeho dalšího chování na svobodě. Soud je naopak povinen při rozhodování o tomto institutu k ochraně společnosti před potenciálním protiprávním jednáním kriminálně závadových osob, vážit, zda okolnosti případu a osobnost odsouzeného nasvědčují tomu, že odsouzený povede na svobodě řádný život, aniž by hrozilo příliš velké riziko recidivy trestného jednání, za které již byl v minulosti odsouzen. Prognóza chování odsouzeného na svobodě se odvíjí od mnoha vstupních faktorů, mezi něž patří zejména trestněprávní minulost odsouzeného, jeho současné chování a přístup k výkonu trestu, osobní zázemí na případ výstupu z výkonu trestu, osobnostní struktura, charakter dosud spáchané trestné činnosti, neboť jen souhrn všech těchto vstupních faktorů může determinovat prognózu budoucího života odsouzeného. Krajský soud musí opětovně poukázat na skutečnost, že ani předchozí působení déle trvajícím trestem odnětí svobody nemělo podstatného vlivu, ačkoliv si v něm „vytvořil předpoklady“ pro účast na institutu podmíněného odsouzení. Přitom se na straně odsouzeného jedná o souběh vícero odsouzení. Lze tak dospět k závěru, že dosavadní pokusy o resocializaci odsouzeného z dlouhodobého hlediska nevedou k jednoznačnému závěru o jeho nápravě. Ze způsobu dosavadního chování odsouzeného (zejm. když byl na svobodě), jeho postojů a sklonů k páčání trestné činnosti a plnění povinností spojených s výkonem trestu před tím, než byl dodán do výkonu zbytku trestu v projednávané věci, nelze bez dalšího učinit závěr o tom, že by veškeré kriminogenní úskalí byly na straně odsouzeného překonány, neboť předpoklady vedení řádného způsobu života nelze dovozovat toliko k časově velice omezenému úseku nynějšího výkonu trestu, který je navíc specifický tím, že odsouzený je izolován od společnosti, tedy od prostředí, v němž projevil sklony k páčání trestné činnosti. Od minulosti odsouzeného a jeho přístupu k výkonu zbytku trestu tak bez dalšího

odhlédnout nelze a právě skutečnost, že na odsouzeného neměly dostatečný vliv předchozí tresty a odsouzený zklamal a vyhýbal se výkonu zbytku trestu, je v současném stádiu řízení určující. Krajský soud z těchto důvodů zastává odlišné stanovisko než soud prvního stupně, že nelze v současné době s dostatečnou mírou pravděpodobnosti uzavřít, že by rizika a kriminogenní faktory byly u odsouzeného eliminovány do takové míry, aby bylo možno odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody propustit, ač o opaku je odsouzený jistě přesvědčen. Dle názoru krajského soudu tak je nezbytné i nadále upřednostňovat zájem na řádném fungování společnosti před individuálním zájmem odsouzeného na předčasnou realizaci práva na osobní svobodu. Odsouzený tak nepřesvědčuje způsobem výkonu trestu o své nápravě po takovou dobu, aby bylo možno s ohledem na výše uvedené uzavřít, že skutečně došlo na jeho straně k reálné nápravě, když jen s tou je možno spojit závěr o předčasném dosažení účelu trestu. Dle názoru krajského soudu tak nejsou v současné fázi výkonu trestu odnětí svobody u odsouzeného vyčerpány všechny nástroje k jeho resocializaci. Odsouzený je na dobré cestě a je nezbytné, aby ve svém úsilí vytrval a vytvořil si tak eventuálně v následné fázi výkonu trestu odnětí svobody předpoklady pro opětovnou účast na institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu.

8. Dle názoru krajského soudu pak určitá shora uvedená rizika na straně odsouzeného nelze překlenout rodinným zázemím, nabídkou práce a nabídkou převzetí záruky za odsouzeného. Předně je třeba uvést, že odsouzený se výkonu zbytku trestu odnětí svobody aktivně bránil opuštěním území ČR, a jak vyplývá z jeho obhajoby, mimo území ČR s ním pobývali i jeho rodinní příslušníci. Rodinné zázemí tak pro odsouzeného není dostatečným stimulem k plnění si zákonných povinností, neboť v opačném případě by se výkonu zbytku trestu nevyhýbal. Krajský soud se rovněž ztotožnil s námitkou státního zástupce, že sama účast odsouzeného na bohoslužbách bez aktivní kontroly způsobu vedení života ze strany navrhovatele záruky není ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) tr. řádu dostatečnou zárukou nad dalším řádným způsobem vedení života ze strany odsouzeného, neboť v nabízené záruce absentuje jakýkoliv mechanismus dohledu nad plněním povinností ze strany odsouzeného. Sama dobrovolná účast odsouzeného na bohoslužbách je z tohoto pohledu nedostatečná k potlačení možných rizik na straně odsouzeného. Pracovní zázemí sice může upevnit osobní a majetkové poměry odsouzeného a stabilizovat jeho situaci stran absence motivace k opakování majetkové trestné činnosti, na druhou stranu je však třeba opáčit, že dlouhodobým pobytem v zahraničí odsouzený prokázal, že i přes materiální zázemí, bez nějž by se v zahraničí nemohl po takovou dobu zdržovat, je schopen rezignovat na své zákonné povinnosti (přinejmenším se podrobit výkonu trestu za zvlášť závažný trestný čin). I tímto přístupem k plnění povinností odsouzený dlouhodobě prokazoval, že své vlastní zájmy zcela nadřazuje nad zájem společnosti na odčinění důsledků spáchané trestné činnosti v podobě výkonu trestu odnětí svobody.
9. Krajskému soudu tak v přezkoumávané věci nezbylo, než na podkladě ustanovení § 149 odst. 1 písm. a) tr. řádu napadené usnesení zrušit a nově rozhodnout o zamítnutí žádosti odsouzeného na podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

Poučení :

Proti tomuto usnesení **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Liberec 08.06.2021

Mgr. Lukáš Korpas, v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje **Petra Píhalová**

 Datum: 2021.06.16
 11:11:04 +02'00'